

DATOS IDENTIFICATIVOS

Coñecemento do medio natural

Materia	Coñecemento do medio natural			
Código	V51G110V01901			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Sánchez Santiago, Mónica Carmen			
Profesorado	Sánchez Santiago, Mónica Carmen			
Correo-e	monica.sanchezsantiago@ceu.es			
Web	http://https://www.esuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	A materia traballa sobre os fundamentos científicos e tecnolóxicos do currículo da EI, especialmente todo o relacionado co coñecemento do medio. Favorece a comprensión do medio natural dende un punto de vista sistémico desenvolvendo unha actitude positiva cara o medio.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática

D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer os fundamentos didácticos e pedagóxicos do currículo desta etapa, especialmente na área de coñecemento do medio natural, social e cultural. Estudo crítico das directrices do currículo oficial para o coñecemento do medio natural en Educación Infantil.	B1	C33	D1
	B2		D2
	B3		D3
	B4		D4
	B5		D5
	B7		D8
	B8		D9
	B9		D17
	B10		D18
	B11		D21
	B12		
	Comprender o medio natural dende un punto de vista sistémico, considerando as interaccións que operan na Terra e analizando as súas consecuencias.	B4	C33
B12		C40	D8
			D9
			D10
			D13
			D14
			D15
			D16
			D20
			D22
Potenciar o interese do profesorado polo medio natural, afondar nos seus coñecementos e fomentar o interese polo medio natural na primeira infancia.	B3	C40	D7
	B4		D12
	B9		D19
			D22
Coñecer os conceptos de desenvolvemento sostible e os aspectos relacionados coa biodiversidade e as interaccións entre xeosfera e biosfera.	B1	C33	D1
	B12	C36	D2
		C40	D3
			D6
			D8
			D9
			D19
			D21
		D22	
Desenvolver unha actitude positiva cara a valorar e conservar o medio ambiente, analizando as repercusións das intervencións humanas.	B11	C33	D5
		C36	D6
		C40	D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D17
		D18	
		D19	

Identificar feitos, leis, modelos e teorías das ciencias experimentais, interpretando a información científica para comprender o medio.	B1	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D13 D14
---	----	-------------------	--

Contidos

Tema	
1. Iniciación ao coñecemento do medio natural.	Aproximación sistémica e interdisciplinar aos estudos do medio natural: A paisaxe como punto de partida. A construción humana do coñecemento. Investigación en comunidades científicas e na aula. Aprendizaxe do coñecemento científico.
2 Principios de ecoloxía	Visión dinámica dos cambios que se producen no espazo e no tempo nos ecosistemas. A biosfera e as súas interaccións: os seres vivos. Modelo dun ser vivo e a súa relación co medio. Evolución e biodiversidade. Xeosfera e as súas interaccións: O planeta no Universo. Situación, movementos e efectos do chan. Minerais e rochas. A estrutura do Terra e procesos xeolóxicos. O solo como exemplo de interface entre sistemas terrestres
3. As capas fluídas da terra	Atmosfera e hidrosfera. O aire. A estrutura da atmosfera. Clima e tempo. Cambio climático. Auga.
4. Desenvolvemento sostible.	Medio ambiente e desenvolvemento sostible. Datos do pasado e do presente. Algunhas contradicións do mundo actual. Proxeccións e implicacións futuras para a humanidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	40	65
Traballo tutelado	10	25	35
Resolución de problemas	2	5	7
Debate	4	8	12
Seminario	7	20	27
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Observación sistemática	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Lección maxistral Presentación por parte do profesorado de cada unha das áreas temáticas dos contidos da materia.
Traballo tutelado	Traballos dirixidos polo profesorado. Elaboración de material didáctico para nenos de Educación Infantil relacionado coa materia
Resolución de problemas	Actividade autónoma do alumno Exercicios que se propoñen na aula con situacións problemáticas abertas sobre os contidos da materia e que se resolvan, apoiados en ferramentas informáticas, en pequeno ou gran grupo coa asistencia do profesorado.
Debate	Presentación de ideas sobre temas de actualidade coa súa conseguinte análise e debate razoado.
Seminario	Actividade en grupos que contempla a análise das actividades propostas relacionadas co medio natural e dirixidas a nenos e nenas de educación infantil.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada realizarase na aula. Nas titorías individuais ou grupais dentro da propia aula ou durante o tempo sinalado para o efecto.

Resolución de problemas	Atender ao alumnado en pequeno grupo ou grupo cooperativo na aula, proporcionando orientación, apoio e motivación na resolución de problemas e na realización de tarefas. As sesións de titoría poderán realizarse presencialmente ou por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia...) baixo a modalidade de concertación previa.
Seminario	En horario de titoría ou na aula para coordinar actividades grupais, asesorar ou establecer mecanismos de actuación que solucionen os inconvenientes das actividades.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traballo tutelado	A avaliación dividirase en tres apartados: avaliación técnica, avaliación dos contidos e da exposición oral. Na avaliación técnica cualificará o desenvolvemento da presentación dende puramente TI. Teranse en conta os contidos: a súa relevancia e a súa adaptación ao tema da materia se o texto é correcto gramatical e ortográfico e se un nivel culto de lingua e a rexistro formal. Na exposición oral valorarase se expresións e vocabulario axeitado; se son capaces de expresar ideas cunha linguaxe propia sen ter que ler literalmente as diapositivas da presentación, etc.	30	B2 B5 B7 B8 B11 B12	D5 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Resolución de problemas	Resolución de preguntas de resposta curta sobre os contidos na aula da materia.	25	B1	C33 C36 C40 D1 D2 D3 D6 D7
Exame de preguntas obxectivas	Proba de resposta curta sobre os contidos da materia.	30	B1	C33 C36 C40 D1 D2 D3 D6 D7
Observación sistemática	Avaliación continua mediante o seguimento do alumnado.	15	B1 B2 B5 B7 B8 B10 B11 B12	C33 C36 C40 D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

O expediente do alumno entregarase nas 2 primeiras semanas de clase. Os documentos e expedientes dos traballos e tarefas do curso ordenaranse de forma oportuna segundo os prazos previstos. programada, por cada alumno/a no seu respectivo espazo persoal na plataforma Intranet virtual, en formato PDF. Ao longo do cuadrimestre realizarase unha avaliación continua do alumnado na que se valorará a súa participación activa nas clases. Os alumnos que asistan a clase con regularidade ou que falten a un máximo de 12 horas serán avaliados mediante observación sistemática 20% nas clases, traballos (traballo supervisado 30% e resolución de problemas e exercicios 20%), e unha proba final, exame 30%. É condición imprescindible aprobar por separado cada un das partes. Con menos de 5 non se fará media. Os alumnos que asistan a clase a menos do 80% (faltan máis de 12 horas) deberán realizar un exame específico que incluíra todos os contidos da materia, incluídos os traballos realizados ao longo do curso e os que o profesor considere oportuno. Para aprobar é necesario obter polo menos un 5 nesta proba específica. A cualificación final obterase mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións individuais. As datas de entrega serán inmutables. A non asistencia do alumno na data previamente acordada para a presentación/s do traballo, terá a consideración de falta grave, non podendo aprobarse a

materia sen telo realizado.O alumnado que non supere o curso poderá presentarse en segunda convocatoria (xullo), nestacaso, deberán presentar un traballo, se non o fixeron, e presentarse ao exame.As datas dos exames publicaranse na páxina web: <http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>. Non seimodificaraos e se a súa modificación fose aprobada pola xunta do centro, logo de solicitude formal e escrita, oO exame que se realizará será oral.Ante a sospeita fundada de prácticas pouco éticas durante a realización da/s proba/s escrita/s, o exame será retirado elso suporá o fracaso do alumno.O contacto co profesor realizarase a través do correo electrónico do CEU e sempre mantendo as normas de cortesía e oTeña coidado coa linguaxe empregada.A actitude do alumno na clase debe ser correcta, tanto na actitude como na vestimenta. Se non o observas, non o fagasTerán dereito a asistir a clase.Observacións:Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo do alumnado na materia; polo tantoPoderán sufrir leves modificacións derivadas de consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Abella, R.; Alcázar, V.; Balaguer, L., **Hacemos ciencia en la escuela. Experiencias y descubrimientos**, Graó, 2009

Caamaño, A., **Didáctica de la física y la química**, Graó, 2011

Vega, S., **Ciencia 0-3. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2010

Vega, S., **Ciencia 3-6. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2012

Chard, S.; Kogan, Y.; Castillo, C., **El aprendizaje por proyectos en educación infantil y primaria**, Morata, 2019

Mérida, R.; Torres-Porras, J.; Alcántara, J., **Didáctica de las ciencias experimentales en educación infantil**, Síntesis, 2017

Bibliografía Complementaria

Brugarolas Criach, I.; Cantons Palmitjavila, **Ciencia en la primera infancia. 49 + 1 propuestas de libre elección**, Graó, 2019

Pontalti, B., **Taller de mapas conceptuales y mentales Para aprender a pensar y organizar las ideas**, Narcea, 2018

Epstein A., **La cuestión moral de los combustibles fósiles**, Deusto, 2021

Ayllón J.R., **Orígenes**, Almuzara, 2022

García A., **La energía nuclear salvará el mundo**, Planeta, 2020

Moreno, R., **Experimentos para todas las edades**, Rialp, 2017

Recomendacións